

Devlet Taşra Temsilcileri ve TERÖRİZM

Bugün artık ülkelerin tamamı terörizm tehdidiyle karşı karşıya kalırken hiçbir ülkenin bu tehditten azade olmadığı ve el ele verilmediği takdirde terörle mücadelede başarıya ulaşamayacağına yadsınamaz bir gerçek olduğunu dikkatlerinize sunmak isterim.

Saffet Arıkan BEDÜK
Türk İdareciler Derneği
Genel Başkanı

Dünyanın pek çok yerindeki terör saldırıları göstermiştir ki terörizm uluslararası barış ve güvenliğe karşı en önemli tehditlerin başında gelmektedir. Bu nedenle dünya genelinde ayırım yapılmaksızın tüm terör örgütleriyle kararlı bir şekilde mücadele etmek gerekmektedir. Bu bağlamda, terör örgütlerinin terörü finanse etmek için uyuşturucu yetiştirme ve kaçakçılığında başrol oynamaktadır. Silah kaçakçılığı, akaryakıt kaçakçılığı gibi yasa dışı faaliyetlerde buldukları bilinmektedir. Ayrıca kadın ve çocukları istismar ettikleri uluslararası raporlara geçmiştir.

Fakat ülkelerin, sınıraşan nitelik kazanan küresel terörizm ve örgütlü suç unsurlarıyla tek başlarına mücadele edebilmeleri mümkün değildir. Bu tehditler ile mücadelede ikili ve çok taraflı işbirliğinin büyük önem arz ettiği hepinizin malumudur.

Türkiye’de mülki idare amirlerinin terörle mücadeleye ilişkin görev ve yetkilerine değinmeden önce, Anvers’de de dile getirmiş olduğum gibi uluslararası kabul görmüş ortak bir tanımla bulunmasa da hangi ülkede meydana gelirse gelsin, yerel veya bölgesel değil küresel ve uluslararası bir sorun olan terörizmin Türk hukukunda na-

sıl tanımlandığını açıklamak isterim. Türk hukukunda terör;

“Cebir ve şiddet kullanarak; baskı, korkutma, yıldırma, sindirme veya tehdit yöntemlerinden biriyle, cumhuriyetin niteliklerini, siyasi, hukuki, sosyal, laik, ekonomik düzeni değiştirmek, devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü bozmak, türk devletinin ve cumhuriyetin varlığını tehlikeye düşürmek, devlet otoritesini zaafa uğratmak veya yıkmak veya ele geçirmek, temel hak ve hürriyetleri yok etmek, devletin iç ve dış güvenliğini, kamu düzenini veya genel sağlığı bozmak amacıyla bir örgüte mensup kişi veya kişilerce girilecek her türlü suç teşkil eden eylemlerdir” şeklinde tanımlanmıştır.

Bugün artık ülkelerin tamamı terörizm tehdidiyle karşı karşıya kalırken hiçbir ülkenin bu tehditten azade olmadığı ve el ele verilmediği takdirde terörle mücadelede başarıya ulaşamayacağını yadsınamaz bir gerçek olduğunu tekrar dikkatlerine sunmak isterim.

Suriye iç savaşıyla birlikte bölgede doğan siyasi boşluk, maalesef terör örgütlerinin güç kazanmasına sebep olmuştur. Bu durum, yıllardır terörle mücadele eden Türkiye açısından ciddi bir tehdit teşkil etmektedir. Dolayısıyla Türkiye'nin Suriye ve Irak'taki gelişmelere ilişkin tehdit ve risk algılaması boyut, hacim, aciliyet bakımından ülkelerinizinkinden farklıdır. Bu sebeple tehlike bizim için çok yakın, çok öncelikli ve çok boyutludur. Üzerimizdeki yük de aynı oranda ağırdır.

Nitekim ülkemiz, başta PKK/PYD ve DEAŞ olmak üzere çok sayıda terör örgütünün eş zamanlı olarak saldırılarına maruz kalmaktadır. Dahası, Türkiye, devlet bürokrasisi içinde yuvalanmış, sivil görünümlü bir terör örgütü olan FETÖ'nün de darbe teşebbüsüne göğüs germiştir. Ülke-

miz, yıllardır edindiği büyük tecrübelerden de faydalanarak, her bir terör örgütüyle kararlılıkla ve etkin bir biçimde mücadele etmektedir. Türkiye terörle mücadelesini hukuk kuralları çerçevesinde ve bağımsız yargı güvencesinde devam ettirmektedir.

Bu mücadelemizde bir taraftan güvenlik taleplerini diğer taraftan da demokratik özgürlükler ve temel insan hakları olmak üzere, bunların arasındaki hassas dengeyi korumaktayız.

Yasalara aykırı hareket edenler hakkında güvenlik birimlerimiz ve adli mercilerimizin yanı sıra idari mercilerimizce de gerekli tedbirler alınmaktadır. Bunun yanı sıra yargıda itiraz mercileri bulunmakla birlikte Anayasa'da güvence altına alınmış temel hak ve özgürlüklerinin ihlali gerekçesi ile vatandaşlar Anayasa Mahkemesine bireysel başvuru yapabilmektedir. Bireysel başvurular Anayasa Mahkemesi tarafından Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihadı ile uyumlu olarak değerlendirilmektedir.

Öte yandan, haklarında idari işlem yürütülen kamu personelinin mağduriyetini önlemek amacıyla Başbakanlık ve ilgili bakanlıklar bünyesinde itiraz komisyonları oluşturulmuştur. Ayrıca ülke genelindeki tüm başvuruları değerlendirmek üzere **“Olağanüstü Hal İşlemleri İnceleme Komisyonu”** da kurulmuştur. Haksızlık tespit edilmesi halinde ivedilikle giderildiğini de dikkatlerinize sunmak isterim.

TERÖRLE MÜCADELEDE MÜLKİ İDARE AMİRLERİNİN ROLLERİ

Türkiye'de terörle mücadelede sorumlu ve yetkili bakanlık İçişleri Bakanlığıdır. Bakanlık, terörle mücadeleyi merkez, bağlı veya taşra kuruluşları olarak kendi görev alan-

larında yetkili olan birimler aracılığı ile yerine getirmektedir.

Türkiye'de yönetim, merkezden ve yerinden yönetim olarak teşkilatlanmıştır. Merkez yönetimi taşrada görev ve hizmetleri taşra yönetimi eliyle yerine getirmektedir. 81 il ve 919 ilçe'yi içeren taşra teşkilatlarında il idaresinin başı vali, ilçe idaresinin başı ise kaymakamlardır.

İl idaresinin başında bulunan vali; il sınırları içinde bulunan genel ve özel bütün kolluk kuvvet ve teşkilatının amiri konumundadır.

Suç işlenmesini önlemek,

- Kamu düzen ve güvenliğini koruma için gerekli tedbirleri almak,
- İl sınırları içinde önleyici kolluk yetkisini kullanmak
- Valinin görevleri arasındadır.

Valiler, ilde çıkabilecek ve çıkan olayların, emrindeki kuvvetlerle önlenmesini mümkün görmedikleri veya bunları önleyemedikleri takdirde İçişleri Bakanlığından ve gerekirse askeri birliklerden yardım isteyebilirler.

Türk idare sistemi içerisinde ilçe idaresinin başı konumunda olan kaymakamlar ise ilçede valinin emri altında ve daha sınırlı olmak üzere valilere benzer görevler yerine getirmektedir.

Türkiye bir yandan FETÖ, PKK, DH-KP/C ve DEAŞ gibi terör örgütleriyle eş zamanlı mücadele ederken diğer yandan yabancı terörist savaşçı akımını engellemeye çalışmaktadır.

Türkiye olarak, yabancı terörist savaşçıların geçişini engellemek ve sınırlarımızı korumak için;

- sınır güvenliğinin pekiştirilmesi,
- istihbaratın geliştirilmesi,
- kolluk birimleri arasında eşgüdümün sağlanması,

- önleyici çalışmalar,
- soruşturma mekanizmalarının etkinleştirilmesi ve
- mevzuat değişiklikleri de dâhil olmak üzere

Bir dizi önlem aldık ve almaya da devam ediyoruz.

Yabancı terörist savaşçılar ülkemize komşu çatışma bölgelerinde terör örgütleri bünyesinde eylem yapmaktadırlar. Bu sebeple öncelikle ülkemiz için yakın tehdit oluşturmakla birlikte; kendi ülkelerine döndüklerinde Avrupa için tehdit oluşturacaklardır.

Bu kapsamda da mülki idare amirlerinin; halkın radikalleşmesinin önlenmesinin yanı sıra, özellikle çatışma bölgelerine geçiş yapmak üzere sınır illerimizde yakalanan yabancı terörist savaşçıların engellenmesi konusunda da önemli görevleri bulunmaktadır.

Bugüne kadar yabancı savaşçı olduğundan şüphelenilen 150'ye yakın farklı ülkeden yaklaşık 53.000 kişiye Türkiye'ye giriş yasağı koyduk.

Bu giriş yasaklarının tespiti ve denetimi konusunda mülki idare amirleri bizzat rol almaktadır.

Tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de terörle mücadele; pro-aktif önleyici faaliyetler, reaktif faaliyetler ve rehabilitasyon faaliyetleri olmak üzere üç aşamada yürütülmektedir.

Pro-aktif faaliyetler kapsamında; mülki idare amirleri tarihsel dokunun da etkisiyle her zaman halkın dertlerini rahatça aktarabildiği bir yönetim kademesi olmuştur. Yine aynı şekilde sosyal devlet ilkesinin bir gereği olarak mülki idare amirlerinin ihtiyaç sahibi vatandaşların sorunlarının çözümünde oynadığı rol, bu kişilerin terör örgütlerinden istismar edilmesini önlemede

önemli katkılar sağlamaktadır. Bu noktada belirtmek isterim ki halkla münasebetleri iyi olmayan güvenlik birimlerinin başarılı olma şansı bulunmamaktadır.

Bu açıdan terörden en fazla etkilenen yerel halkın desteğinin alınması terörle mücadelede oldukça önemli bir faktör olup valiler ve kaymakamlar yerel halkın desteğini alarak terörle mücadelede ilerleme kaydetmektedir.

Ülkemizde PKK/KCK terör örgütü en çok zararı sözde savunduğu yerel Kürt halkına vermiştir. Terör örgütü şiddete başvurduğunda meşru şiddet tekelini elinde bulunduran devlet terörü engellemek için önlemler almıştır. Terörle mücadele için yasal zemin oluşturulmuş, gerilla taktiği ile eylem yapan teröristlere karşı özel hareket birlikleri kurulmuştur. Ayrıca kendi güvenliklerini sağlama-ları için yerel halktan "köy korucuları" sistemi getirilmiştir.

Mülki idare amirleri buldukları il ve ilçelerin ekonomik kalkınmasında, yatırımların izlenmesinde de etkin görevler üstlenmektedir. Ayrıca güvenlik alanında da istihbarat değerlendirilmesi, güvenlik bürokrasisi arasında koordinasyon sağlanması, tehdit değerlendirilmesi ve planlama çalışmalarının yapılması mülki idare amirlerinin önleyici faaliyetleri arasında yer almaktadır.

Reaktif faaliyetler, başlamış terör eylemlerini güç kullanarak sona erdirmeyi amaçlamaktadır. Bundan yola çıkarak mülki idare amirleri açısından en önemli faaliyet terörle mücadele operasyonlarıdır.

İllerde güvenlik birimlerinin terörle mücadele operasyon talepleri valiler tarafından değerlendirilmekte ve onaylanmaktadır.

Terörün toplum üzerinde bıraktığı olumsuz etkileri azaltmaya veya ortadan kaldırmaya yönelik rehabi-

litasyon faaliyetlerinin yerine getirilmesinde de mülki idare amirlerinin önemli rolü bulunmaktadır.

Ülkemizde izah etmeye çalıştığım idari yapılanma içerisinde vali ve kaymakamlar görevli oldukları il ve ilçelerde devleti ve hükümeti temsil etmekle birlikte, yerel ve müşterek ihtiyaçların tespit ve giderilmesinde önemli bir otorite olarak görev yapmaktadırlar. Bu nitelikleriyle merkezi idareyle diğer yerel idareler arasında koordinasyon ve işbirliğinden sorumludurlar.

BELEDİYELERE KAYYUM ATANMASI

15 Temmuz 2016 gecesi vuku bulan menfur darbe girişimi neticesinde ülke genelinde Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 120. maddesinin vermiş olduğu yetki gereğince olağanüstü hal ilan edilmiştir.

Bu kapsamda terör örgütleriyle mücadele amacıyla çıkarılan 674 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Belediye Kanunu'nun 45'inci maddesine; *'belediye başkanı veya başkanvekili ya da meclis üyesinin terör veya terör örgütlerine yardım ve yataklık suçları sebebiyle görevden uzaklaştırılabileceği'* düzenlemesi getirilmiştir.

Başta PKK/PYD olmak üzere terör örgütlerince halkımızın İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nin 3. maddesi ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (AİHS)'nin 2. maddesinde düzenlenen "yaşam hakkı" ihlal edilmiştir.

Yukarıda anılan hususlarla birlikte, söz konusu belediyeler, vatandaşımızın, kullandığı oyu, verdiği vergileri ve demokrasinin sunduğu iklimi istismar etmişlerdir.

Benzer şekilde, vatandaşların verdiği vergilerle oluşan kaynaklar ve verdiği oyla oluşan siyasi iradeyi

terör örgütlerine devşirmeye çalışmışlardır.

Takdir edeceğimiz üzere, bir ülkenin birlik ve bütünlüğüne kasteden terör örgütlerinin etkisi altına girmesi durumunda, milli iradeyi gaspedenlere karşı tedbir almak devletin asli görevidir.

Bunun temin edilmesi amacıyla, büyükşehir ve il belediyelerinde İçişleri Bakanı, diğer belediyelerde ise valiler tarafından belediye başkanlarının yerine başkan vekili atanabilmesi yetkisi verilmiştir.

Terör faaliyetleri nedeniyle dokusu ve altyapısı zarar gören ve belediyeye kaynaklarının terör örgütlerine aktarılması nedeniyle yeterli hizmet alamayan yerleşim birimlerinin tekrar yaşanılabilir hale getirilmesi maksadıyla, başkan vekili sıfatıyla görevlendirilen mülki idare amirleri tarafından;

- Hızlı bir şekilde gerekli imar düzenlemeleri yapılmış
- Yaşam alanları inşa faaliyetleri hazırlanmış
- Yeniden yapılandırılan belediye-cilik hizmetleri (ulaşım, temizlik, altyapı, park-bahçe hizmetleri vb.) vatandaşa götürülmüştür.

DERİK KAYMAKAMININ TERÖRİSTLERCE ŞEHİT EDİLMESİ

Derin bir üzüntüyle belirtmek isterim ki, yukarıda anlatmış olduğum bu hizmet anlayışı çerçevesinde yapılan görevlendirmeler neticesinde, hem kaymakam hem de belediye başkanı olarak görevlerini fedakarca yürüten, her bir hizmetini vatana, toprağa, millete olan sevgisi ile ortaya koyan Mardin ilimize bağlı Derik ilçesi kaymakamı Muhammet Fatih Safitürk, geçtiğimiz Kasım ayında bölücü terör örgütü pkk tarafından

gerçekleştirilen alçak saldırı sonucu makamında şehit edilmiştir.

Huzurlarınızda bir kez daha hiçbir vicdana sığmayan hain bir terör saldırısında şehit düşen merhum kaymakamımız Muhammet Fatih Safitürk'e ve Türk milletine hizmet yolunda can vermiş tüm şehit meslektaşlarımıza Allah'tan rahmet niyaz ediyorum.

Mülki idare amiri olarak üzerimizdeki sorumluluğun tüm boyutlarını gözler önüne sermek amacıyla sizlere görevde bulunduğum zamanda yaşadığım bir olaydan bahsetmek istiyorum:

Kürt hakları için kurulduğunu iddia eden PKK terör örgütü, Güneydoğu bölgelerimizde köyleri basarak toplu şekilde Kürt kardeşlerimizi öldürüyordu. 38 kişinin öldürüldüğü bir köy ziyaretinde öldürülenler arasında 3 günlük beşikte yatan çocuktan 80 yaşındaki dedeye kadar farklı yaşlarda kadınlar ve çocuklar vardı. Anlayacağınız üzere, Kürt halkının haklarını savunduğunu iddia eden terör örgütü en çok zararı ve kaybı yine Kürt kardeşlerimize yaşatmaktadır.

15 TEMMUZ DARBE GİRİŞİMİ

15 Temmuz gecesi ülkemiz ve demokrasimiz kanlı ve hain bir darbe girişimi ile karşı karşıya kalmış 249 vatandaşımız hayatını kaybetmiş; 2.193 vatandaşımız ise yaralanmıştır. Demokrasimizi hedef alan bu hain darbe girişimi, öncelikle, milletimizin ve Cumhurbaşkanımızın kararlı tutumu ve cesareti sayesinde bastırılmıştır.

FETÖ denen bu hain terör örgütü darbe girişimi sırasında kendi parlamentosunu bombalamış, sivil halka gözünü kırpmadan uçaklarla, tanklarla saldırmış ve Cumhurbaşkanımıza suikast girişiminde bulun-

muştur. Bu örgüt eğitim, yardımlaşma ve dini duyguları kullanarak ve gençlerin beynini yıkayarak; devlet kurumlarına sızmayı ve tüm karar ve uygulama mekanizmalarını ele geçirmeyi amaçlamaktadır.

Bu anlamda FETÖ yalnızca ülkemiz için değil, aktif faaliyet gösterdiği tüm ülkeler için tehdit teşkil etmektedir.

Bu konuyu Anvers'de de detaylıca anlatmıştık. İlgilenenler için konuya ilişkin detaylı dokümanlar girişte yer alan masadan temin edilebilir.

SONUÇ

Türkiye'nin stratejik konumu ve bölgede demokrasi ile yönetilen tek ülke olması hem önemli bir güç hem de başta terör olmak üzere çeşitli sıkıntıların odak noktası olmasına neden olmaktadır.

Son 30 yılda terörle mücadele kapsamında, Türkiye 35.000'i aşkın insanını kaybetmiş, milyarlarca dolar maddi bedel ödemiş ve ödemeye devam etmektedir.

Özellikle dışarıda DEAŞ ve PYD'nin ülkemize dönük faaliyetleri, içeride PKK, DHKP-C ve FETÖ gibi yine ülkemize yönelik faaliyetleri bizleri ciddi bir tehdit ile karşı karşıya bırakmıştır.

Buna rağmen Türkiye, Anayasasının güvence altına aldığı hak ve özgürlükleri korumak amacıyla yasaların çizdiği çerçevede ve bağımsız bir yargı sistemi içinde, yani meşru bir zeminde terörle mücadelesini sürdürmektedir.

Sözlerimi bitirmeden önce bir kez daha vurgulamak isterim ki; terör, uluslararası barış ve güvenliğe yönelik büyük bir tehdit teşkil etmektedir ve motivasyonu ne olursa olsun; nerede, ne zaman ve kim tarafından işlenirse işlensin hiçbir terör faaliyeti meşru görülmez.